

НІМЕЦЬКИЙ ФОНД ІМ. КОНРАДА АДЕНАУЕРА ВИПУСТИВ КНИГУ «УКРАЇНА В СВІТІ»

НІМЕЦЬКІ експерти зібрали велику інформацію, що дозволяє порівняти стан держави і суспільства в Україні з іншими країнами.

Ідея видати книгу «Україна в світі», як зізнався керівник українського представництва Фонду ім. Конрада Аденауера Н. Ланге, виникла рік тому, коли він писав статтю для однієї української газети. «У ній йшлося про те, що українські політики не займаються реальними проблемами країни, а дискутують на якісь віртуальні теми», – зазначив Н. Ланге. І повідомив, що під час роботи над статтею зіткнувся з проблемою пошуку необхідної інформації, яка виявилася розосередженою по сотнях Інтернет-сайтів. Відтоді й виникла ідея зібрати всю цю інформацію, щоб нею було зручно користуватися аналітикам і журналістам, експертам та політикам. «Нашим завданням було показати реальні проблеми і реальні шанси України в найрізноманітніших сферах», – підкреслив глава представництва фонду ім. К. Аденауера.

Він висловив надію на те, що «ця маленька книга завжди буде під рукою у журналістів і допоможе їм порівняти заяви та обіцянки політиків з фактами».

Головними проблемами країни, як сказано в книзі, сьогодні є швидкі темпи поширення ВІЛ-інфекції, висока енергоємність економіки, відсутність інновацій та несприятливі умови для ведення бізнесу. Відомості, зібрані авторами видання, дозволяють побачити, наскільки ці проблеми відображені в програмах політичних партій та уряду.

Книгу надруковано накладом 10 тис. примірників. Її електронний варіант доступний на Інтернет-сайті українського представництва Фонду ім. К. Аденауера, який планує щорічно оновлювати цю інформацію, щоб таким чином «документувати етапи розвитку проекту під назвою “Україна”».

Підготував **Ю. Ворона** за матеріалами сайту
<http://glavnoe.ua/news/n47376>

БІБЛІОТЕКА В СОЦІАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

БІБЛІОТЕЧНИЙ КАЛЕЙДОСКОП (Харківська обласна бібліотека для дітей)

Усучасних умовах трансформації функцій бібліотеки як соціального інституту змінюється та оновлюється формат діяльності і сучасних бібліотек для дітей. Розвиток нових сфер виробничої та соціальної роботи, ускладнення запитів користувачів зумовлюють оновлення спектра бібліотечних послуг, сприяють постійному впровадженню інноваційних підходів у практику. Бібліотека для дітей як відкрита соціальна система не стоїть осторонь зазначених процесів, активно реагує на зміни, пропонує нові моделі роботи.

Маючи на меті презентувати діяльність нашої бібліотеки на сторінках відомого фахового журналу, ми використовуємо можливість у стислій і лаконічній формі калейдоскопу розповісти про те, чим саме запам'яталися минулі роки, поділитися ноу-хау, що було застосовано в деяких напрямках діяльності, виокремити перспективи.

Полікультурне співробітництво – важлива складова діяльності Харківської обласної бібліотеки для дітей (ОБД).

Для розвитку і модернізації бібліотечного обслуговування дітей та підлітків прикордонних регіонів, корпоративного використання інтелектуальних та професійних ресурсів укладено договори про творче співробітництво з Белгородською державною дитячою бібліотекою А. А. Ліханова, Курською обласною бібліотекою для дітей та юнацтва. Налагоджено активну співпрацю з Орловською обласною бібліо-

текою для дітей ім. М. Пришвіна. **Г. Трохименко**

Вчора. Спільно з Белгородською державною дитячою бібліотекою А.А. Ліханова Харківська ОБД брала участь у проблемному круглому столі «Гра і діти» (2004), науково-практичних конференцій «Гуманістичні тенденції освіти і виховання підростаючого покоління» (2006), «Стратегія розвитку виховного потенціалу соціальних інститутів у вихованні сімейних традицій» (2008), щорічних літературно-педагогічних Ліханівських читань. Була Бібліотека учасницею і Міжрегіональної науково-практичної конференції «Сучасна дитяча бібліотека – центр дитячого читання» (РФ, м. Орел, 2006), Міжнародного форуму «Книга як засіб формування толерантності в системі патріотичного виховання підростаючого покоління» (РФ, м. Курськ, 2008), ІХ літературно-педагогічних Ліханівських читань.

Завтра. Запланована участь у ювілейних, десятих, літературно-педагогічних Ліханівських читаннях (м. Белгород), триває координаційна робота з Курською обласною бібліотекою для дітей та юнацтва щодо підготовки та проведення віртуального мосту «Не згасне вогонь Перемоги» (до 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні), а також спільного круглого столу «Нові шляхи позастаціонарного обслуговування читачів-дітей».

Видавництва і соціальне партнерство. Суттєвою підтримкою Харківської ОБД є спонсор-

ська допомога видавничих організацій, що дозволяє значно розширити джерела позабюджетних надходжень до Бібліотеки.

Вчора. Розроблено принципово нову стратегію взаємовигідних партнерських відносин із видавництвами. Завдяки появі в структурі закладу спеціалізованого сектору розвитку бібліотеки та зв'язків з громадськістю цей напрям реалізувався в діяльності «Клубу книжкових презентацій». Новизна підходу полягає в тому, що видавцям пропонується пакет спеціальних рекламних акцій, безкоштовна інформаційна підтримка у засобах масової та електронної інформації, є можливість звернутися до цільової аудиторії потенційних покупців продукції. Обов'язковим елементом кожної презентації є сюжетна театральна композиція (за мотивами книг, які видає запрошене видавництво), підготовкою якої займається аматорське об'єднання працівників Бібліотеки «Театр на колесах». На засіданнях «Клубу» вже презентовано видавництва «Манго-book», «Ранок», «Пегас», «Парус», Видавничий Дім «Інжек». Число видавництв, з якими ми співпрацюємо у вказаному напрямі, постійно зростає. Книжковий магазин «Books», ВД «Школа», видавництва «Талант», «Зелений пес», «Грані-Т» і багато інших уже давно стали бажаними гостями для Бібліотеки та її користувачів.

Означений напрям роботи дає відчутні результати. Так, за 2009 р. до фондів Бібліотеки надійшло 644 примірники книжок на суму 6,2 тис. грн.

Відбулася презентація видавництва навчальної літератури «Торсінг Плюс». Учням запропонували зазирнути за обкладинку книжки, дізнатися про таємницю її народження, довідатися про новинки пізнавальної та розвиваючої літератури для дітей. Видавництво запропонувало цікавий формат співпраці: за реалізовані книги з виставки-продажу Бібліотека отримує певний відсоток.

Завтра. Підготовка до реалізації пілотного проекту «Подаруй бібліотеці... старі книжки». Протягом року всі бажаючі та небайдужі до поповнення бібліотечного фонду новинками книжкового ринку зможуть передавати макулатуру, за здачу якої переробним підприємствам вторинної сировини Бібліотека отримає кошти для придбання нової літератури.

Благодійництво та меценатство. Важливим якісним показником діяльності сучасної бібліотеки є розвиток перспективного партнерства із спонсорами, благодійними організаціями, представниками депутатського корпусу, фінансових структур, волонтерських і громадських організацій.

Вчора. Проведено благодійний прес-марафон «Подаруй дитині книгу» (2008). Акція відбувалася з метою привернення уваги суспільства, соціальних інститутів, громадських кіл до проблем соціально незахищених дітей та дітей із особливими потребами. Вперше до акції долучилися представники банківських та комерційних структур (ХРУ «ПриватБанк», Фонд Ю. Сапронова).

У 2009 р. відбулося декілька великих акцій («Подаруй бібліотеці книгу», «Зі світу по книжці», «Літо книжне, будь зі мною!», «Бібліотека без стін»), у результаті яких бібліотеки для дітей та сільські

книгозбірні області, діти із багатодітних сімей отримали чудові книжки. На підтримку дітей-інвалідів було спрямовано благодійну акцію «Святий Миколай, подаруй нам свято», до якої приєдналися волонтери Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Демократичний альянс», АТЗТ «Харківська бісквітна фабрика» та Харківський ювелірний завод.

Завтра. Планується проведення проблемного круглого столу «Партнерство заради дітей». До прес-центру «Майдан Свободи» запрошуються потенційні «інвестори в культуру» – представники фінансових та бізнесових кіл, спонсорських організацій, депутати. Мас-медіа забезпечуватимуть інформаційну підтримку заходу.

Освітній простір. Наразі освіта увійшла до числа важливих сфер громадського життя, і бібліотекам у цьому процесі відводиться далеко не остання роль. Вони перетворилися на своєрідний індикатор освітнього процесу. Тому пріоритетним напрямом залишається координаційна діяльність із освітніми закладами.

Вчора. Харківська ОБД є консультативним центром для бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів регіону. Апробованою формою підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів є майстер-класи (у координації з Харківським обласним науково-методичним інститутом безперервної освіти), зокрема, «Статус і напрями діяльності шкільної бібліотеки в контексті становлення державної освітньої системи», «Тенденції розвитку шкільної бібліотеки в умовах сучасного інформаційного простору».

Одним із напрямів роботи Бібліотеки є участь у щорічних конференціях Малої академії наук на базі ЗОШ І–ІІІ ст. № 36 м. Харкова, засіданнях спеціалізованих секцій, де відбувається захист самостійних праць учнів молодших та старших класів.

Налагоджено роботу виїзної творчої лабораторії «Бібліотека. Школа. Сім'я». Форми і методи діяльності обираються залежно від теми, запиту, напряму. Це – консультації, локальні дослідження, бесіди, дискусії, диспути, психолого-педагогічні семінари-практикуми, тренінги, круглі столи, книжкові виставки, огляди новинок. Діють 3 навчально-практичні блоки: «Читання у процесі формування інформаційної культури», «Сімейні читання у процесі читацького розвитку дитини», «Читання дітей – процес творчої діяльності». Тематика кожного блоку має варіативний характер і спрямована на підтримку педагогічної взаємодії «діти – батьки – педагоги – бібліотекарі».

Завтра. Важливим фактором подальшого розвитку Харківської ОБД є розширення міжвідомчих зв'язків із лабораторією методичного забезпечення безперервної системної освіти «школа – ВНЗ» Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Це надасть можливість оперативного знайомства з результатами наукових досліджень, пов'язаних із вивченням читацьких інтересів школярів і студентів, здійснювати спільні експериментальні дослідження та випробування сучасних методик у соціокультурному контексті розвитку особистості читача та проблем трансформації дитячого читання.

Консалтинг і методична підтримка. Бібліотека – творча лабораторія, де відбувається апробація інноваційних форм роботи з дітьми, батьками, організаторами дитячого читання, ведеться пошук інновацій і шляхів оптимізації діяльності бібліотек для дітей області.

Вчора. Для покращання обслуговування дітей, перетворення Бібліотеки на привабливу зону дозвілля, творчості та соціальної інформації досліджувалися різноманітні явища і процеси, пов'язані з бібліотечною практикою. Ускладнився спектр соціологічних досліджень, проведених у 2009 р.: «Стратегія організації сімейного читання» (взяли участь 1 886 респондентів – учні, батьки, бібліотечні працівники), «Толерантність як норма життя», «Ділове читання та інформаційна культура школярів» (30 респондентів – учнів 8–11 кл.), «Читаю, слухаю, граю». В результаті аналізу було одержано свідчення прогностичного характеру щодо шляхів поліпшення бібліотечного обслуговування підлітків, інформаційних потреб користувачів, підвищення рівня їхньої інформаційної культури.

Позитивну оцінку бібліотечних працівників м. Харкова і області отримали нові форми діяльності інформаційно-методичної служби «Бібліокур'єр» – творчі лабораторії, подіум-дискусії, банки ідей. Сьогодні служба надає консалтингові послуги бібліотекам різних видів і форм власності з найбільш актуальних питань бібліотечної практики. У 2009 році нею було надано 8 консалтингових послуг: по 2 – ЦБС та районним методичним об'єднанням шкільних бібліотек м. Харкова, 4 (заочні) – заступникам директорів ЦБС по роботі з дітьми області.

За запитами ЦБС фахівці Харківської ОБД взяли участь у 2-х районних семінарах в Орджонікідзевській ЦБС м. Харкова та Харківській районній ЦБС, під час яких бібліотечним працівникам було надано методичні консультації за темами: «Інновації в організації образно-діалогової виставкової діяльності бібліотеки», «Діалогові форми та методи у роботі сучасної бібліотеки», «Читання дітей у системі соціокультурного розвитку особистості», «Нова модель

входження дітей та підлітків у книжкову культуру». Також бібліотекарі Орджонікідзевської ЦБС ознайомилися з електронною презентацією «Сьомі літературно-педагогічні Ліханівські читання», а для фахівців Харківської районної ЦБС було проведено тренінг «Шість капелюхів мислення».

Районні методичні об'єднання шкільних бібліотек м. Харкова запрошували представників служби «Бібліокур'єр» до участі в семінарах бібліотекарів загальноосвітніх навчальних закладів I-III ст.: «Роль шкільних бібліотек у формуванні пізнавальних інтересів учнів» (Московський район); «Інформатизація освіти – інформатизація шкільної бібліотеки: Проблеми і перспективи» (Київський район).

Під час підготовки до участі в цих семінарах було враховано специфіку функціонування шкільних бібліотек, а також побажання методистів інформаційно-методичного центру районних відділів освіти і науки. Співробітники ОБД представили увазі шкільних бібліотекарів вітчизняні та російські бібліотечні професійні видання, медіа-презентації та провели консультації за темами семінарів.

Відповідно до запитів заступників директорів ЦБС по роботі з дітьми (Сахновщинської, Валківської, Ізюмської, Лозівської ЦБС), для організації занять у системі підвищення кваліфікації службою «Бібліокур'єр» було надіслано 4 методичні дося, що включали: письмово-методичну консультацію, бібліографічний список літератури, тематичну добірку сценаріїв масових заходів, ксерокопії статей.

У березні поточного року для заступників директорів ЦБС по роботі з дітьми проведено обласний проблемний семінар «Роль сучасної дитячої бібліотеки у становленні правової компетенції підростаючого покоління». До участі в ньому запрошено колег із Белгородської державної дитячої бібліотеки А. А. Ліханова, Курської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва, викладачів Харківської державної академії культури, представників Міжнародного комітету захисту прав людини, педагогічні колективи провідних загальноосвітніх шкіл міста.

ЯК ЖИВЕШ, СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКО?

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА – ОСЕРЕДОК ДУХОВНОСТІ ТА ЗНАНЬ

(Із досвіду роботи Делятинської селищної бібліотеки Надвірнянської ЦБС Івано-Франківської області)

НА північній межі Гуцульщини, в долинах Карпатських гір, лежить самобутнє містечко Делятин, назва якого вперше згадується в писемних джерелах ще 1400 року. Нині в ньому мешкають понад 8 тис. людей. Селище вдало географічно розташовано, адже є своєрідними воротами в колоритну Гуцульщину.

У центрі Делятина, де стоїть погруддя І. Франкові, розташована бібліотека. Усвідомлюючи, що швидкоплинний час вносить корективи в повсякденне життя, працівники книгозбірні постійно вивчають та аналізують соціально-демографічний склад користувачів,

проводять соціологічні розвідки щодо ролі і функцій публічної бібліотеки в суспільстві. Сьогодні до книгозбірні приходять читачі із новим світоглядом, освічений, ерудований, вимогливий. Це змушує шукати нових підходів в обслуговуванні, розширювати сферу впливу, зміцнювати творчі та партнерські зв'язки із зацікавленими установами і організаціями.

Делятинщина – цікава принада для туристів, і Бібліотека намагається бути серед перших в її популяризації. В інтер'єрі книгозбірні, завдяки вмінню і таланту бібліотекаря і відомої в селищі майстрині-